

MOČ VETRA 17

vida
założba

vida
założba

Caroline Wahl

MOČ VETRA 17

Prevedla Maruša Mugerli Lavrenčič

Vida
založba

vida
założba

*Za očka.
Rada te imam.*

vida
założba

vida
założba

I. DEL

vida
założba

vida
założba

Z macbookom v nahrbtniku, najljubšimi oblačili v maminem mornarsko modrem trdem kovčku, airpodsi v ušesih in preganjeno odpovedjo stanovanja v torbici na pasu stopim iz hiše na Fröhlichstraße 37, ki ni več moj dom. Kolesca kovčka se zatikajo, ročaja se ne da izvleči in občutek imam, da za seboj vlečim plastično klado. Pretežak je, da bi ga nosila, in moja rama je še vedno poškodovana zaradi zadeve z omaro. Pravzaprav bi najraje tekla in žal mi je, da nisem vzela svoje velike torbe za plavanje, ki jo uporabljam, kamorkoli grem. Ampak morala sem se odločiti in tako ali tako vedno obžalujem vsako odločitev, ki jo sprejemem. Sprašujem se, na katerih potovanjih se je kovček tako obrabil. Odkar sem tu, ga ni mama nikoli uporabljala. Tilda je bila z mamo in svojim očetom nekoč z avtomobilom v južni Franciji, stara je bila kakih deset let. Ampak od tega ne bi bil tako poškodovan. Iz torbice na pasu vzamem telefon.

Jaz: *Tisti mornarsko modri kovček*

Jaz: *Ga je mama takrat vzela s sabo v Francijo?*

Tilda: ?

Pošljem ji fotografijo.

Tilda: *ne*

Tilda: *si na poti?*

Tilda: *kdaj prideš?*

Tilda: *ida, saj prideš?*

Tilda me s svojimi tisoč vprašanji spravlja ob živce.

Obstanem, se sklonim in si še enkrat ogledam kovček. Desno kolesce je skoraj povsem obrabljeno. Na trdi lupini množica pisanih prask. Mama mi ni nikoli govorila o kakšnih potovanjih. Jaz pa je tudi nisem nikoli spraševala. Enkrat, ko sem spekla ovčji sir, že spet ni hotela jesti, ker ni bila lačna in je poleg tega sovražila vse, kar je bilo ovčjega, odkar je nekoč jedla ovčjo glavo. Vprašala sem: Kje? Odgovorila je: Na Norveškem. In jaz nisem vprašala: Kdaj?

Predstavljam si, kako je mama, ko še ni bila mama, na železniški postaji v Bergnu tekla po stopnicah na vlak za Oslo, mogoče za kakšnim Bjornom ali Ragnarjem. Lase je imela spuščene, rjave pramene na obrazu, njene rjave oči so takrat še žarele, polne življenjske sle. Predstavljam si, kako zavpije »Stop!«, medtem ko kovček nepazljivo vleče po stopnicah navzdol, kako jo Ragnar ravno še povleče na vlak, kako si nato zasopla stojita nasproti, se držita za roke in se mama zasoplo in glasno smeji od sreče. Če bi vedela, kaj vse jo še čaka. Vendar ne ve. Še dobro. Sprašujem se, kaj se je zgodilo z Ragnarjem. Najbrž ima vnuke in z ženo Lagertho živi v norveški rdeči hiši ob jezeru, kakršne so upodobljene na naslovnica norveških kriminalk, po možnosti z vrtno gugalnico. Se spomni tiste Nemke, s katero je nekoč preživel poletje? Sprašujem se, kako bi se odzval, če bi mu rekla, da osemnajstletne Andree ni več. Da je mrtva. Najbrž bi mu

bilo vseeno, kot je pač človeku vseeno, če nekoga že celo večnost ni videl. Vseeno, da je preprosto ni več. Prasec. Vseeno mu je, da Andreina hči Ida, ki je sploh ne pozna in za katero mu je prav tako vseeno, beži iz stanovanja s starim, zatikajočim se mornarsko modrim trdim kovčkom, ki se ga ne spominja več in za katerega mu je tudi vseeno, in preprosto pusti vse za sabo.

Pomislim na polno stanovanje, ki ga puščam za sabo, na grdo pohištvo, na škatlo s slikami, na svoje knjige, na mamino garderobno omaro, na njena oblačila v garderobni omari, na njena oblačila, ki tako živo dišijo po njej, da ženska, ki ji pripadajo, pravzaprav ne more biti mrtva, ne sme biti mrtva. Sladki parfum, rahel nadih po znoju, alkoholna sapa, vse je še tam, kot bi se skrivala v omari in bi bila vse skupaj samo velika šala. V mamini sobi tako zelo diši po njej, da bi lahko vse razbila.

Do predaje ključev se moram znebiti stvari. Za to imam še tri mesece časa, Tildi pa moram povedati, da sem danes odpovedala stanovanje.

Medtem ko hodim po FröhlichstraÙe, poguglam, kako se v norveÙini reče »prasec«: *drittsekk*. Potem poguglam »praznjenje stanovanj«, predvsem ker ne želim videti pogledov na oknih. Pogledov prascev, ki imajo polna usta hčerke mrtve alkoholičarke iz žalostne hiÙe, ki je veliko prelahko oblečena, v kratko krilo, rožnato usnjeno jakno in z velikimi črnimi sončnimi očali kljub sivemu nebu, in ki za seboj vleče uničen, star mornarsko moder kovček ter tipka

v telefon, namesto da bi prijazno pozdravila. Ta generacija je kar naprej na telefonu. Nehvaležna smrklja niti na pogreb ni prišla. Ko preberem »Prizanesite živcem ter prihranite čas in denar. Profesionalno praznjenje stanovanj in hiš. Diskretna in hitra izpraznitev vaših prostorov«, telefon vtaknem nazaj v torbico na pasu. Praznjenje stanovanj. Praznjenje. Potem bo prazno, nič ne bo ostalo od nje. Nič ne bo več dišalo po njej. Za izpraznitev lahko poskrbita Tilda in Viktor. Saj že imata izkušnje. Še enkrat se ozrem. Moje okno. Naše grdo stanovanje v grdi hiši. In pomislim: Najbrž ne bom nikoli več stopila vanj. Na postajališču ovojnico z odpovedjo stanovanja vržem v poštni nabiralnik. Stavek sem zjutraj nakracala na karirast list. Po zadnji noči je bilo jasno, da ne morem ostati tam. Da bom umrla, če ostanem. In ne vem, če želim umreti.

Ko sedim na tramvaju in se peljem mimo bazena, zaprem oči. Ne morem gledati. Boli, ker je to drugo slovo. In ko dojamem, da je dokončno, se vendarle še enkrat ozrem, pogledam vhod. In vedro nad menoj se obrne in me zasuje z ostrimi ledenimi kockami, ki mi porežejo glavo in rame. Zbrano vdihnem in izdihnem, 4-7-8, kot me je naučil Viktor, medtem ko pred seboj vidim Tildo, ki ji sledim skozi vrtljiva vrata. Najprej vonj po kloru in dežju in potem trenutek, ko zagledam bazen, ki je vsakič drugačen. Para, ki se dviga, kapljice, ki poplesujejo na gladini, jo prebadajo. Tilda odpre sončnik nad najino klopco, odloživa nahrb-

tnika in oblačila in potem kakor dežna kaplja prebodem gladino. Najlepši pravzaprav ni potop in občutek, da sem breztežna kot riba. Najlepše pri potapljanju je Tilda. Je bila Tilda. Tilda, ki sem jo s kotičkom očesa spremljala, kako je plavala svoje dolžine, kako je nato sedela na klopci. Kako je preprosto bila tam. Kako sva se skupaj odpeljali domov, kako sva skupaj večerjali. Smešno, da se zdi otroštvo včasih tako lepo, čeprav je tudi eno veliko sranje. Počutim se hkrati prazno in polno.

Ko Tilde ni bilo več tu, sem trenirala le še v notranjem bazenu. Zunaj nisem mogla, preveč je bolelo. Enkrat pri petnajstih sem potem vendarle spet šla skozi vrtljiva vrata, ampak samo zvečer, kadar je deževalo. Ne zato, ker bi bila strahopetna, temveč ker je tam preprosto najlepše, kadar dežuje. Odplavala sem nekaj dolžin, bila vedno dlje pod vodo – brez misli na tekmovanje – in ko sem s kotičkom očesa ujela kakšno dobro plavalko, sem si predstavljala, da je Tilda. Odprem oči, danes je nebo sivo in vsak čas bi lahko začelo deževati.

V trdem kovčku so samo oblačila. Vanj nisem dala niti ene same knjige. Zdaj sedim na tramvaju, in zato da ne bi videla, kaj beži mimo okna, si predvajam en TikTok video za drugim, ne da bi jih zares gledala, dokler se ne prikaže opozorilo, da sem porabila skoraj vse podatke. Telefon pospravim v torbico in zaprem oči. Zebe me in slabo mi je, v glavi mi utripa in boli me trebuh. Veke še bolj stisnem, sprostim roke in noge in si predstavljam, da plavam. Tekmovanje.

Osredotočim se na svoje telo, mišice, roke in noge, ki morajo biti hitrejše in močnejše, kot so. Zdrži, zdrži. Voda in jaz sva eno. Šumenje v ušesih, cilj pred očmi. Potem: na desni plavalka, ki se je moram otresti. Črn pramen, ki pokuka izpod rdeče plavalne kape. Kdo je to? Te lase poznam. In vonj tudi. Diorjev hypnotic poison, vedno ga je malček preveč, in kanček orientalske kumine. To mora biti Samara. Ampak Samara sploh ne plava. Samara sovraži plavanje. Jaz sem jo naučila plavati, ko je imela dvanajst let, v notranjem bazenu, in zdelo se ji je grozno. Voda da pač ni njen element, je rekla.

Da je klasično zemeljsko znamenje, je vedno govorila. »Horoskopi so taka beda,« sem vedno govorila jaz.

Samara: Ker ti si pač dvojček. Dvojčki pogosto ne verjamejo v horoskop.

Odprem oči in pogledam skozi okno, na polja. Že zdavnaj smo se peljali mimo njenega stanovanjskega naselja. Samara z družino stanuje v grdem stanovanjskem bloku. V trosobnem stanovanju. Zelo toplo je tam. Stene so prepleskane oranžno in rumeno, srce stanovanja, dnevna soba in kuhinja v enem, čisto majhno in nekako toplo. Udoben rjav usnjen kavč s sijočimi vijoličastimi in modrimi blazini, rdeča perzijska preproga, stara steklena miza z zlatimi nogami, na njej srebrn svečnik, v katerem so vsakič druge sveče, ter masivna miza iz hrastovega lesa, obdana z belimi oblazinjenimi stoli. Pa okenska polica, polna orhidej vseh barv in v različnih lončkih. V tem pisanem, vselej

bleščeče čistem stanovanju se noben kos pohištva ne ujema z drugim, vendar vse skupaj deluje tako ubrano, da je malo krajev, kjer se tako dobro počutim. In tisti vonj – sladki parfum njene matere, orientalska kumina, cimet, orhideje, vaniljeve dišeče sveče in pipa. Rada in pogosto sem bila tam, ljubim Samarin dom in starše in jih pogrešam. Že dva meseca nisem bila tam.

Samara je v tem času redno prihajala k meni, brez najave, enostavno je pozvonila, z vrečo fejk Tupperwarovih posod z materinimi arabskimi specialitetami in goro natisnjenih besedil s faksa. Na vsakem sta bila desno zgoraj datum in naslov predavanja ali seminarja. Ko sem še hodila na faks, večine tekstov sploh nisem prebrala, kaj šele da bi jih natisnila. Ker sem imela slabo vest zaradi Samare, sem jih nato vendarle nekaj prebrala. Teksti o literarni antropologiji okoli leta 1900 so bili prav kul.

Pravzaprav nisem nikoli hotela študirati literature, to je bila začasna rešitev, preden bi me sprejeli na študij kreativnega pisanja v Leipzig. Ampak tako ali tako se vse moje življenje zdi nekakšna začasna rešitev.

Samara je veliko predobra zame. Po WhatsAppu mi vsako jutro zaželi dobro jutro in vsak večer lahko noč. Vedno v različnih variacijah, sporočila so včasih prepolna emodžijev, včasih enostavna, včasih v francoščini in včasih v angleščini. Tako rekoč nikoli ji ne odgovorim.

Rada imam Samaro, je najboljše, kar se mi je kdaj zgodilo, in to mislim brez vsake patetike. Spomini na najino prija-

teljstvo in misel, da bi nekoč spet lahko bilo kot prej, da bi lahko spet odšli na »Samida« vikend izlet v kakšno veliko mesto, v Basel ali Rigo na morje so edino, kar me včasih obvaruje pred zelo neumnimi odločitvami.

Telefon povlečem iz torbice, odprem klepet.

Samara: *Tukaj je povzetek predavanja »Intermedialnost« s 14. 6.*

Samara: *Foto urejenih zapiskov*

Samara: *Poslala sem ti jih tudi kot PDF po mejlu*

Samara: *Dobro jutro, Ida*

Samara: *Prof. Kuhn je kreten*

Samara: *Mama sprašuje, ali naj ti raje pripravi halvo ali falafel?*

Samara: *Rekla sem halvo*

Samara: *Saj imaš raje sladko, a ne?*

Samara: *bonne nuit*

Samara: *Rada te imam*

Tako je vsak dan in pogrešala bi, če bi prenehala s tem.

Prvič natipkam odgovor.

Jaz: *Hej, Samara*

Jaz: *Jaz zdaj grem*

Samara tipka.

Samara: *Kam pa greš???*

Jaz: *K Tildi najbrž*

Samara: *Najbrž???*

Samara pokliče. Ne javim se, ponovno zaprem oči in plavam.

Na glavni železniški postaji pogledam na tablo prihodov in odhodov. Čez 15 minut odpelje vlak v Hamburg. Tilda mi je včeraj med klicem po WhatsAppu poslala fleksibilno vozovnico za Hamburg. Mislila sem, da me je infarkt, nisem vedela, koga naj pokličem. Klasičen panični napad, je rekel Viktor, in še vedno se mi zdi nekoliko nesramno kar tako odpraviti izkušnjo skorajšnje smrti. Panične napade sem doslej poznala samo z Instagrama in TikToka.

Jezim se, da sem zaradi domnevnega infarkta postala šibka in s svoje strani odprla kanal do Tilde, ampak res sem mislila, da umiram. Zdaj najbrž misli, da res potrebujem pomoč in me bo spet bombardirala z vprašanji in nasveti. Od klica tisto noč, ko je umrla mama, je nisem poklicala. Vedno je bila ona tista, ki me je poklicala ali je prišla k meni. In jaz sem bila tista, ki se ni oglasila ali sem odgovarjala v enozložnicah, če se nisem mogla izogniti pogovoru. *Pusti me, Tilda. V redu sem. Ne rabim te tu.* Saj sploh ne vem, zakaj sem se tako zaprla, zakaj sem tako grda do nje. Ampak v mojem trebuhu je kepa jeze, ki prevzame oblast nad mano in napada Tildo. In jaz sploh ne vem, proti komu ali čemu, ali je kepa jeze uperjena proti Tildi ali meni, in tako me jezi, da ne vem, proti komu je uperjena, da bi si z nožem za kruh najraje odrezala vsak prst posebej. Čisto počasi ali prav na hitro.

Kepa jeze tudi noče v Hamburg. Del mene želi v Hamburg. Del mene ne prenese več tega, da sem sama, in hrepeni po tem, da bi Tilda skrbela zame. Mislim na Tildo, Viktorja in

ta mala dva. Mislim na pohane šnite z vaniljevo omako, ki mi jih bo pripravila Tilda. In mislim na besede, ki jih bo že spet izrekla: »Nisi ti kriva«, »Bila je na koncu«, njena vprašanja: »Odpovedala si stanovanje?«, »Kaj nameravaš zdaj?«, »Kje boš stanovala?«, »Boš prekinila študij?« in si medtem v aplikaciji Nemških železnic ogledujem vlake, ki ustavljajo v Hamburgu in nato nadaljujejo pot. ICE gre do Stralsunda. Baltik. To zveni dobro. Vendar odpelje šele čez dve uri.

Odkar ne pišem več, sovražim čakanje. Zato moram ti dve uri nekako zapolniti. V Rossmannu kupim nekaj prigrizkov in pijačo za na pot. Samopostrežne blagajne so res kul. Zaradi airpodsov in glasbe v ušesih na žalost ne slišim piskanja, zato pravilno skeniram le vsak drugi izdelek. Bombone Mamba, koruzne palčke Billy Tiger, kokakolo zero in jajček presenečenja stlačim v nahrbtnik. V kiosku na postaji imajo samo cenene ljubezenske romane in kriminalke, za katere se ne splača dati več kot 10 evrov. Knjig pa iz principa ne kradem. Prelistam par opravljenih časopisov, Kardashianke in njihove nadomestne matere, obsedenost zvezd s sokovi za razstrupljanje, potem grem na osmi peron, sedem na klop in si prižgem cigareto. Moški srednjih let v bližini se odkašlja. Še enkrat se odkašlja. Ojoj, samo da me ne bo nagovoril. Samo še kakšen težak se manjka. Ponovno se odkašlja.

Moški: Mlada dama. Območje za kadilce je tam spredaj.

Ne počutim se nagovorjeno.

Moški se znova odkašlja.

»Tu se ne sme kaditi,« reče veliko preveč na glas in preveč neprijazno.

Počasi se obrnem k njemu.

Jaz: *Sorry, what did you say?*

Moški seveda ni pripravljen na zamenjavo jezika, zato s prstom pokaže na območje za kadilce in z gestami posnema kajenje: »Tam! Kadilci!«, jaz pa skomignem, »*Sorry, I don't understand*«, in opazujem, kako mu drdra v glavi. Vstane, gre okoli klopce in sede na mesto, ki je najbolj oddaljeno od mojega, pri tem pa zagodrnja »Prekleti Amerikanci«. Kreten. Prižgem si še eno cigareto, čeprav mi je že slabo.

Peron je nabito poln, ker je bil prejšnji ICE v Hamburg odpovedan. Prerinem se na vlak, nikakor ne želim stati, če že imam vozovnico, vendar so vsi prosti sedeži rezervirani. Najdem predel s štirimi sedeži, v katerem sta rezervirana le dva, sedem k oknu in upam, da ne bom imela nadležnih sosedov. Zraven mene se usede mlad moški, star okoli 30. Črna obleka, izogiba se očesnemu stiku, očitno tudi njemu ni do pogovora. Niti tega ne vpraša, ali je sedež prost, takoj ko se usede, odpre iPad in začne gledati drugo sezono *Nasledstva*. To serijo imam rada, nekaj časa gledam tudi jaz. On to opazi, spogledava se in videti je, da ga ne moti. Tega vsaj z ničemer ne pokaže. Ko se pripravljam, da ga bom vprašala, ali lahko svoje airpodse povežem z njegovim iPadom, pride ženska z deklco, prisedeta in moja pozornost se od ene čudaške družine preseli k drugi.

Mama: Tako, Lia, to sta najina sedeža.

Lia sede nasproti mene k oknu in gledava se. Stara je okoli pet let, ima blond kiti in velike radovedne rjave oči.

Mama: Potovali bova štiri ure.

Z Lio pogledava mamo, ki počasi izprazni nahrbtnik, kot bi šlo za predstavo.

Mama: Imava več možnosti. Vedno lahko počneš samo eno stvar. Dobro jih razporedi.

Mama izvleče kovinsko škatlo s hrano in jo položi na mizo.

Mama: Lahko ješ.

Mama izvleče revijo in jo položi na mizo.

Mama: Lahko pogledaš *GEOLino*.

Mama izvleče tablico.

Mama: Lahko pogledaš eno epizodo *Slončka Benjamina*.

Mama izvleče knjigo. Eno iz zbirke biografij za otroke založbe Insel *Little People, BIG DREAMS. Frida Kahlo*.

Zato da se otroci zgodaj naučijo razviti BIG DREAMS in postanejo mali Einsteini, Astrid Lindgren ali Frida Kahlo.

Kakšno sranje, pomislim.

Mama: Ali gledaš knjigo.

Mama: S čim boš začela? Ali bi raje najprej gledala skozi okno?

Z Lio gledava mizo, ki je polna možnosti. Jaz izvlečem svoje možnosti: pametni telefon, jajček presenečenja in koruzne palčke Billy Tiger, ki me nekako sploh ne ganejo več.

Lia pogleda moj jajček presenečenja in reče: »*Slončka Benjamina*«.